

ZKUŠENOSTI Z EU SYSLOVÁ, LUCIE GRŮZOVÁ

ZKUŠENOSTI Z EU

ZORA SYSLOVÁ, LUCIE GRŮZOVÁ

Diskuze o péči o děti mladší tří let a jejich vzdělávání

- je řešena otázka kvality předškolního vzdělávání

Období raného dětství je důležité pro úspěšné celoživotní učení, sociální integraci, personální rozvoj a pozdější zaměstnatelnost (COM, 2011, s. 66).

Výzkumy předškolního vzdělávání a rozvoje dětí

- kvalita předškolního vzdělávání => pozitivní vliv na rozvoj dětí (britské výzkumy)

Výzkumy proti

děti, které navštěvují do dvou let jakékoli zařízení rané péče nebo jsou hledány pribuznými, jsou ve vývoji pozadu za dětmi trávícími celý den se svou matkou a při vstupu do školy vykazují protosociální chování (Layout, 2005)

Výzkumy pro

mládež, která navštěvovala vysoko kvalitní předškolní zařízení, měla lepsi akademické výsledky a výši životní standart než jejich vrstevníci (Layout, 2003)

děti rodičů pracujících na plný úvazek mají lepsi kognitivní výsledky, když navštěvují předškolní zařízení, než když jsou v péči pribuzných nebo doma s rodiči (Layout, 2005)

institucionální model, jenž v sobě zahrnuje aktivity zaměřené na zapojení, vzdělávání a podporu rodičů, je nejefektivnější (Eurydice, 2010)

Výzkumy proti

děti, které navštěvují do dvou let jakékoliv zařízení rané péče nebo jsou
hlídány příbuznými, jsou ve vývoji pozadu za dětmi
trávícími celý den se svou matkou
a při vstupu do školy vykazují protisociální chování
(Layout, 2005)

Výzkumy pro

mláděž, která navštěvovala vysoce kvalitní předškolní zařízení, měla lepší akademické výsledky a vyšší životní standart než jejich vrstevníci (Layout, 2003)

děti rodičů pracujících na plný úvazek mají lepší kognitivní výsledky, když navštěvují předškolní zařízení, než když jsou v péči příbuzných nebo doma s rodiči (Layout, 2005)

institucionální model,
jenž v sobě zahrnuje aktivity zaměřené na zapojení, vzdělávání a podporu rodičů, je nejfektivnější (Eurydice, 2010)

Modely vzdělávání dětí napříč Evropou

modely se liší:

A) formou organizace

B) věkem, kdy děti začínají tato zařízení navštěvovat

forma organizace

1. integrovaný model

nabízí péči o všechny děti v předškolním věku a jejich vzdělávání v jednom institutu. V tomto systému mají pecující pracovníci většinou stejnou kvalifikaci i výši mezd bez ohledu na věk dětí
výskyt: skandinávské země (s výjimkou Dansk), Lotyšsko a Slovensko.

2. diferencovaný model

v Evropě více rozšířený
děti differencuje do skupin dle věku, do tří let a od tří let
Výskyt: Belgie, Bulharsko.

3. smíšený model

oba modely současně
výskyt: Dánsko, Řecko, Španělsko, Litva, na Kypru

rozdělení dle věku

- vyznámne rozdílnosti
 - některé země služby pro děti již brzy po narození. Např. Dánsko - již od 26 týdnů života dítěte.
 - na Slovensku a v Lichtenštejnsku od šesti měsíců.
 - ve Finsku od konce mateřské dovolené (maximálně po 158 dnech).
 - v Bulharsku, Pobaltských republikách, Rakousku, Slovensku, ve Švédsku a Norsku již od jednoho roku (EACEA, 2009).
- zajišťováno státem nebo soukromým sektorem.
Péče o děti do 3 let ve většině států soukromým sektorem a stat podporuje rodiče.

forma organizace

1. integrovaný model

nabízí péči o všechny děti v předškolním věku a jejich vzdělávání v jedné instituci. V tomto systému mají pečující pracovníci většinou stejnou kvalifikaci i výši mezd bez ohledu na věk dětí
výskyt: skandinávské země (s výjimkou Dánska), Lotyšsko a Slovinsko.

2. diferencovaný model

v Evropě více rozšířený
děti differencuje do skupin dle věku, do tří let a od tří let
Výskyt: Belgie, Bulharsko.

3. Smíšený model

oba modely současně
výskyt: Dánsko, Řecko, Španělsko, Litva, na Kypru

rozdělení dle věku

- významné rozdílnosti
- některé země služby pro děti již brzy po narození. Např. Dánsko - již od 26 týdnů života dítěte,
- na Slovensku a v Lichtenštejnsku od šesti měsíců,
- ve Finsku od konce mateřské dovolené (maximálně po 158 dnech),
- v Bulharsku, Pobaltských republikách,
- Rakousku, Slovinsku, ve Švédsku a Norsku již od jednoho roku (EACEA, 2009).

zajišťováno státem nebo soukromým sektorem.
Péče o děti do 3 let ve většině států soukromým sektorem a stát podporuje rodiče.

Trendy v účasti dětí ve věku 3 let na předškolním vzdělávání (v %) 2000/01-2005/06

3 roky

	EU-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	IS	LI	NO
2000	61,6	98,2	56,9	54,9	71,8	54,8	72,3	2,8	0	84,3	100	97,9	31,2	55,6	45,7	37,7	68,6	79	0,1	39,3	23,3	58,6	38,8	52,4	56,1	33,9	68	54,1	86,9	:	70,9
2001	62,9	99,5	58,9	58,5	77,1	55,1	77,1	2,5	0	89,7	100	97,8	28,7	57,7	45,8	44,1	71,2	76,6	0,1	41,2	23,2	63,4	39,7	58	55,4	34,4	70,6	56,7	89,4	:	71,6
2002	66,3	99,4	65	61,6	81,4	71,4	77,1	2,6	0	92,4	100	99,3	30,1	60,2	45,8	52,6	71,8	81,2	0,1	42,5	23,2	61,7	41,7	61,1	56,1	35	73,2	56,1	91,8	:	73,6
2003	66,5	99,6	63,9	66,3	82,7	71,4	76,2	2,3	0	94,8	99,3	100	30,9	63,7	46,3	55,1	73,4	81,2	0,1	44,2	24,5	60,8	44,1	62,3	57,5	35,8	79,5	50,7	92,9	0,2	76,6
2004	67,2	99,3	63,3	68	81,8	69,5	79,3	2,4	0	95,9	99,8	98,9	30,8	63,7	49,9	37,8	71	79,1	0,1	45,9	26,1	63,9	55	65,7	60,3	37,7	82,5	48,7	93,3	0,0	79,4
2005	72,3	100	58,3	65,3	91,1	72,7	80,6	1,9	0	94,6	99,5	97,3	31,8	65,7	51,2	62	72,6	81,9	0,1	47,5	27,8	61,4	55,8	66,8	60,8	37,9	84,2	77,6	94,1	0,0	82,8

Vysvětlivky

Preprimární vzdělávání (ISCED 0) je určeno k tomu, aby splňovalo potřeby vzdělávání a rozvoje dětí ve věku alespoň 3 let. Preprimární zařízení se vzdělávací funkcí vyžadují pracovníky s pedagogickou kvalifikací. Opatrovny a dětské kroužky, kde zaměstnanci nemusí mít pedagogickou kvalifikaci, zde nejsou zahrnuty.

Tento ukazatel se vypočte vydělením počtu tří- a čtyřletých dětí v preprimárním vzdělávání počtem tří- a čtyřletých dětí v celkové populaci. Údaje o obyvatelstvu se vztahují k 1. lednu daného roku.

Pozn.: Převzato z Eurydice (2010, s. 28).

Pedagogické přístupy

- země EU konvergentní
- Cílem je celkový rozvoj dítěte se zaměřením na jeho výchovu jakožto budoucího občana
- a na to, aby si uvědomovalo své fyzické a sociální prostředí.
- Soustředí se na vzdělávací a výchovnou funkci, jež je zaměřena na kognitivní a sociální rozvoj, rané učení a socializaci a položení základů nejjednodušších dovedností (čtení, psaní a počítání), které jsou nutné pro vstup do primární školy.

ne pro vstup do p

Vzdělávací programy a přístupy, akreditované a dotované služby pro děti starší 2-3 let,
2006/07

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU
Národní směrnice nebo vzdělávací programy	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Programy zaměřené na dítě	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Programy řízené učitelem													●				
Cíle týkající se zdraví					●			●								●	
Programy zahrnující rozvoj čtenářské a numerické gramotnosti	●	●	●		●					●	●	●		●			●
	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK-ENG/ WLS/NIR	UK- SCT	IS	LI	NO	
Národní směrnice nebo vzdělávací programy	●	●	*	*	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Programy zaměřené na dítě	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Programy řízené učitelem							●										
Cíle týkající se zdraví	●				●	●			●	●		●				●	
Programy zahrnující rozvoj čtenářské a numerické gramotnosti			●		●						●						●

● Doprůčení * Žádná centrální doporučení

Literatura

Analýza podmínek a možností zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol a vyhodnocení dalšího řešení rozšíření péče o děti do tří let.

Eurydice. (2010). Vzdělávání a péče v raném dětství v Evropě: překonávání sociálních a kulturních dovedností.

Europien commisson. (2011). Communication from the commission. Brussel.

Horká, H., & Syslová, Z. (2011). Studie k předškolní pedagogice. Brno: MU.

Kuchařová, V., Svobodová, K., Ettelerová, S., & Nešporová, O. (2006). Sít' zařízení denní péče o děti předškolního věku v ČR. Praha: VÚPSV.

Literatura

- Anályza podmínek a možnosti zařazení dětí od dvou let věku do mateřských škol a vyhodnocení dalšího řešení rozšíření péče o děti do tří let.
- Eurydice. (2010). Vzdělávání a péče v raném děství v Evropě: prekonávání sociálních a kulturních dovechostí.
- Europien commision. (2011). Communication from the commission. Brussel.
- Horká, H., & Syslová, Z. (2011). Studie k předškolní pedagogice. Brno: MU.
- Kuchařová, V., Svobodová, K., Ettelerová, S., & Nesporová, O. (2006). Sít zařízení denní péče o děti předškolního věku v ČR. Praha: VUPSV.

Děkujeme za pozornost.

ZKUŠENOSTI Z EU

ZORA SYSLOVÁ, LUCIE GRŮZOVÁ